

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU

Član 1.

U Zakonu o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 88/17, 27/18 - dr. zakon, 73/18, 67/19, 6/20 – dr. zakoni, 11/21 – autentično tumačenje, 67/21 i 67/21 – dr. zakon), u članu 11. stav 14. menja se i glasi:

„Članovi Nacionalnog saveta imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Vlada”.

Član 2.

U članu 14. posle stava 3. dodaje se novi stav 4. koji glasi:

„Ukoliko Nacionalno akreditaciono telo ne ostvari dovoljno planiranih prihoda za pokriće svojih rashoda, nedostajuća sredstva mogu se obezbediti u budžetu Republike Srbije.”

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 3.

U članu 74. u stavu 2. posle reči: „akademske studije” u nastavku se dodaje rečenica koja glasi:

„Izuzetno, u polju medicinskih nauka u zvanje predavača može biti izabrano i lice sa završenim integrisanim akademskim studijama i završenom zdravstvenom specijalizacijom.”

Član 4.

U članu 78. stav 1. menja se i glasi:

„Univerzitet može, na predlog fakulteta ili druge visokoškolske jedinice, dodeliti zvanje profesora emeritusa redovnom profesoru u penziji, penzionisanom u prethodne dve školske godine, koji ima najmanje 20 godina radnog staža na univerzitetu, koji se posebno istakao svojim naučnim, odnosno umetničkim radom, stekao međunarodnu reputaciju i postigao rezultate u obezbeđivanju nastavno-naučnog, odnosno nastavno-umetničkog podmlatka u oblasti za koju je izabran, i to najmanje tri mentorstva na doktorskim disertacijama, odnosno najmanje tri mentorstva na doktorskim umetničkim projektima, kao i da je bio rukovodilac najmanje dva naučna projekta, odnosno da ima najmanje 12 reprezentativnih referenci u polju umetnosti”.

Posle stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„Naknada za rad profesora emeritusa, koji izvodi nastavu na master akademskim studijama i doktorskim studijama isplaćuje se pod istim uslovima kao i licima iz člana 93. stav 2. ovog zakona.”

Dosadašnji st. 6. i 7. postaju st. 7. i 8.

U dosadašnjem stavu 6. koji postaje stav 7. reči: „sedam godina” zamenjuju se rečima: „deset godina”.

Član 5.

U članu 82. stav 5. posle reči: „člana” dodaju se reči: „i vreme na koje se zaključuje ugovor o radu”.

Član 6.

U članu 83. stav 1. posle reči: „studijama prvog stepena studenta” dodaju se reči: „doktorskih akademskih studija,” a reči: „studije prvog stepena studija” zamenjuju se rečima: „svaki od prethodnih stepena studija”.

U stavu 5. reči: „za još jednu godinu” zamenjuju se rečima: „dva puta po jednu godinu”.

Član 7.

U članu 83a st. 2–8 brišu se.

Dosadašnji stav 9. postaje stav 2.

Član 8.

U članu 84. stav 7. reči: „za još tri godine” zamenjuju se rečima: „dva puta po tri godine”.

Član 9.

U članu 100. posle stava 3. dodaju se novi st. 4. i 5. koji glase:

„Visokoškolske ustanove mogu prilikom upisa studenata na studije da uvedu test sklonosti.

Visokoškolska ustanova koja obrazuje verske službenike tradicionalnih crkava i verskih zajednica upisuje pod uslovima iz st. 1–3. ovog člana i kandidate koji su završili bogoslovsku maturu.”

Dosadašnji st. 4–9. postaju st. 6–11.

U dosadašnjem stavu 7. koji postaje stav 9. broj: „6” zamenjuje se brojem: „8”.

Član 10.

U članu 148. st. 2–4. menjaju se i glase:

„Studenti upisani na osnovne studije i na studije na višim školama do 10. septembra 2005. godine mogu završiti te studije po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do kraja školske 2025/2026. godine, a studenti upisani na integrisane studije iz polja medicinskih nauka, do kraja školske 2026/2027. godine.

Studenti upisani na magistarske studije do 10. septembra 2005. godine mogu završiti te studije po započetom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do kraja školske 2025/2026. godine.

Kandidati koji su prijavili doktorsku disertaciju do 10. septembra 2005. godine, odnosno studenti koji su upisali doktorske studije po propisima koji su važili do tog datuma, mogu da steknu naučni naziv doktora nauka, odnosno da završe doktorske studije po započetom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do kraja školske 2025/2026. godine.”

Član 11.

U članu 149. posle stava 3. dodaju se st. 4. i 5. koji glase:

„Visokoškolske ustanove koje su u periodu od stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 76/05, 100/07 - autentično tumačenje, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 - autentično tumačenje, 68/15 i 87/16), završno sa školskom 2012/2013. godinom upisivale studente po usvojenim nastavnim planovima i programima, odnosno po studijskim programima usvojenim od strane nadležnih organa, koji su ispunili sve obaveze u skladu sa programom studija koje su pohađali, smatra se da su izdavale diplome o stečenim stručnim i akademskim nazivima u skladu sa zakonom.”

Stručni, akademski naziv stečen u skladu sa odredbom stava 4. ovog člana u pogledu prava koja iz njega proizlaze izjednačen je sa odgovarajućim stručnim, akademskim nazivom propisanim članom 127. Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 76/05, 100/07 – autentično tumačenje, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – autentično tumačenje, 68/15 i 87/16), odnosno članom 110. Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 88/17, 67/19, 27/18 - dr. zakon, 73/18, 6/20 - dr. zakoni, 11/21 - autentično tumačenje, 67/21 i 67/21 - dr. zakon).”

Član 12.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju je u odredbi člana 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, između ostalog, sistem u oblasti obrazovanja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U cilju preciziranja i usklađivanja pojedinih odredaba Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 88/17, 27/18 - dr. zakon, 73/18, 67/19, 6/20 - dr. zakoni, 11/21 - autentično tumačenje, 67/21 i 67/21 - dr. zakon), u daljem tekstu: Zakon, potrebno je izvršiti izmene i dopune tog zakona.

Predloženim izmenama i dopunama Zakona, regulišu se pitanja akademskih naziva za studente koja se odnose na saradnike u nastavi i asistente, kao i na status studenata koji su upisani do 10. septembra 2005. godine na svim nivoima studija.

Takođe, predloženim izmenama i dopunama Zakona rešiće se sporno pitanje akademskih naziva za studente koji su upisivali osnovne studije po planovima i programima kojima nisu predviđeni ESPB bodovi na ustanovama koje su u trenutku upisa studenata imale rešenje o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje delatnosti, a akreditaciju dobile naknadno.

Predložene izmene i dopune u vezi sa naknadom za članove Nacionalnog saveta i način finansiranja Nacionalnog akreditacionog tela, treba da dovedu do izjednačavanja visine naknade sa visinom naknade za druga slična tela kao i izjednačavanja finansiranja Nacionalnog akreditacionog tela sa načinom finansiranja ostalih tela i agencija u Republici Srbiji i obezbeđivanje finansijske samoodrživosti NAT-a.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona vrši se izmena u članu 11. stav 14. Zakona, čime se omogućava da visina naknade za rad Nacionalnog saveta koju utvrđuje Vlada Republike Srbije, bude izjednačena sa visinom naknade za druga slična tela, kao što je na primer Nacionalni savet za nauku.

Članom 2. Predloga zakona vrši se dopuna člana 14. Zakona novim stavom, čime se način finansiranja Nacionalnog akreditacionog tela (NAT) izjednačava sa načinom finansiranja ostalih tela i agencija u Republici Srbiji i obezbeđuje finansijska samoodrživost NAT. Takođe, na ovaj način postupa se u skladu sa preporukama Panela Evropske asocijacije za obezbeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju (European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA), koji je u svom Izveštaju o usklađenosti NAT sa Evropskim standardima i smernicama (Standards and Guidelines for quality assurance in the EHEA – ESG) iz februara 2020. godine, konstatovao da je neophodno da uspostavljanja stabilnog načina finansiranja, kroz izradu dugoročnih finansijskih

planova i finansijsku podršku iz državnog budžeta, a u cilju otklanjanja primedbi ENQA u primeni ESG i obnavljanju punopravnog članstva u ovoj organizaciji. Prelaskom na delimično budžetsko finansiranje izbegla bi se eventualna potreba povećanja naknada za postupke akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa, koje plaćaju visokoškolske ustanove u Republici Srbiji.

Članom 3. Predloga zakona vrši se dopuna člana 74. Zakona, čime se određuje ko još može da bude u polju medicinskih nauka predavač (iz razloga što pojedina lica koja su kompetentna da budu predavači u oblasti medicinskih nauka zakon svojom definicijom nije obuhvatao).

Članom 4. Predloga zakona vrši se izmena i dopuna člana 78. Zakona, čime se na konkretniji način preciziraju uslovi za profesora emeritusa, kao i to da imajući u vidu da dosadašnja naknada za rad profesora emeritusa nije definisana, potrebno je da se definiše u skladu sa realnom naknadom koja odgovara licima koja se nalaze u produženju radnog odnosa.

Članom 5. Predloga zakona kojim dopunjava član 82. Zakona, tako da se precizira da visokoškolska ustanova svojim aktom reguliše i vreme na koje se zaključuje ugovor o radu.

Članom 6. Predloga zakona vrši se izmena i dopuna člana 83. Zakona, čime se, imajući u vidu da su saradnici u nastavi i asistenti u radnom odnosu, angažovani u nastavnom procesu i imaju pravo da studiraju trostruki broj školskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa (studiranje uz rad, član 109), omogućava da za vreme studija navedena lica mogu biti ponovo birana u dato zvanje. Time se omogućava zadržavanje mladih na VŠU i kvalitetnije izvođenje nastavnog procesa.

Članom 7. Predloga zakona vrši se izmena člana 83a tako što se brišu st.2–8, imajući u vidu da se u praksi pokazalo da strani partneri traže da delimično učestvuju u izboru lektora, kao i da postoji problem u vezi nadoknade za njihov rad, koja bi trebalo da uvažava kriterijume konkretne države, celishodnije je da ova materija uređuje odlukom ministra.

Članom 8. Predloga zakona kojim se menja član 84. Zakona, čime se, imajući u vidu da su saradnici u nastavi i asistenti u radnom odnosu, angažovani u nastavnom procesu i imaju pravo da studiraju trostruki broj školskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa (studiranje uz rad, član 109), omogućava da za vreme studija navedena lica mogu biti ponovo birana u dato zvanje. Time se omogućava zadržavanje mladih na VŠU i kvalitetnije izvođenje nastavnog procesa.

Članom 9. Predloga zakona menja se član 100. Zakona, imajući u vidu da je u razgovoru sa fakultetima uočeno je da neki od njih žele da uvedu test sklonosti, a nisu u pitanju oblasti sporta i umetnosti, kod kojih je test ranije predviđen, te se smatra da je potrebno dati mogućnost VŠU da uvedu dodatno testiranje. Takođe, propisano je da visokoškolske ustanove koje obrazuju verske službenike tradicionalnih crkava i verskih zajednica, upisuju pod uslovima iz st. 1–3. ovog člana i kandidate koji su završili bogoslovsku maturu. Na ovaj način se rešava i status ovih učenika u pogledu nastavka školovanja.

Članom 10. Predloga zakona menja se član 148. Zakona na način da se studentima upisanim na osnovne studije i studije na visokim školama do 10. septembra 2005. godine omogućava završetak započelih studija do kraja školske

2025/2026. godine, a studentima upisanim na integrisane studije iz polja medicinskih nauka do kraja školske 2026/2027. godine. Takođe, studentima upisanim na magistarske studije do 10. septembra 2005. godine omogućava se završetak studija po započetom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do kraja školske 2025/2026. godine. Stavom 4. ovog člana Predloga zakona predviđeno je da kandidati koji su prijavili doktorsku disertaciju do 10. septembra 2005. godine, odnosno studenti koji su upisali doktorske studije po propisima koji su važili do tog datuma mogu da steknu naučni naziv doktora nauka, odnosno da završe doktorske studije po započetom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do kraja školske 2025/2026. godine.

Članom 11. Predloga zakona predviđena je dopuna člana 149. Zakona, tako što je predviđeno da visokoškolske ustanove koje su u periodu od stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju iz 2005. godine završno sa školskom 2012/2013. godinom upisivale studente po usvojenim nastavnim planovima i programima, odnosno po studijskim programima usvojenim od strane nadležnih organa, koji su ispunili sve obaveze u skladu sa programom studija koje su pohađali, smatra se da su izdavale diplome o stečenim stručnim i akademskim nazivima u skladu sa zakonom. Takođe, stručni, akademski naziv stečen u skladu sa ovim odredbama u pogledu prava koja iz njega proizlaze izjednačen je sa odgovarajućim stručnim, akademskim nazivom propisanim članom 127. Zakona o visokom obrazovanju iz 2005, odnosno članom 110. Zakona o visokom obrazovanju iz 2017. godine.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva potrebna za sprovođenje ovog zakona u 2023. godini obezbeđena su Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 138/22), u okviru Razdela 26 - Ministarstvo prosvete, Glava 26.4 - Više i univerzitetsko obrazovanje, Program 2005 - Visoko obrazovanje, funkcija 940 - Visoko obrazovanje, Programska aktivnost 0014 - Razvoj visokog obrazovanja, aproprijacija ekonomska klasifikacija 424 - Specijalizovane usluge, u iznosu od 25.000.000 dinara.

Sredstva potrebna za sprovođenje ovog zakona u narednim godinama obezbediće se u okviru utvrđenih limita na razdelu ministarstva nadležnog za visoko obrazovanje i u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije, odnosno u okviru utvrđenog ukupnog nivoa rashoda i izdataka budžeta Republike Srbije za svaku godinu.

V. RAZLOZI ZA POVRATNO DEJSTVO ČLANA 10. PREDLOGA ZAKONA

Povratno dejstvo sadržano u odredbi člana 10. Predloga zakona predloženo je da bi se izbegla pravna nesigurnost za veći broj studenata obuhvaćeni odredbama člana 148. Zakona, odnosno da bi se navedenim studentima omogućio završetak započetih studija po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija.

Članom 148. Zakona predviđeno je da studenti upisani na osnovne studije

i na studije na višim školama, kao i na magistarskim i doktorskim studijama do 10. septembra 2005. godine, odnosno kandidati koji su prijavili doktorsku disertaciju, mogu završiti te studije po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija, odnosno mogu da steknu naučni naziv doktora nauka, najkasnije do kraja školske 2021/2022. godine, a studenti upisani na integrisane studije iz polja medicinskih nauka, do kraja školske 2022/2023. godine.

Studentska konferencija univerziteta Srbije predložila je da se studentima koji su upisivali studije do 10. septembra 2005. godine produži rok za završetak studija po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija, kako ne bi izgubili prava na okončanje studija po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija.

Vlada i Ministarstvo prosvete predlaže da se prihvati predlog Studentske konferencije univerziteta Srbije. Rukovodeći se načelom „*primum non nocere*” („najpre, ne naškoditi”), predloženom izmenom nastoji se da se ne suzi obim prava ili onemogući ostvarivanje prava veće grupacije studenata upisanih na studije do navedenog datuma, što nalaže opšti interes.

PREGLED ODREĐABA ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU**Sastav Nacionalnog saveta****Član 11.**

Nacionalni savet ima 17 članova, koje bira Narodna skupština, vodeći računa o zastupljenosti pripadnika oba pola, i to:

1) šest članova iz reda istaknutih redovnih profesora, vrhunskih stručnjaka u zvanju naučnog savetnika, odnosno umetnika sa međunarodno priznatim radovima ili osvedočenim doprinosom nacionalnoj kulturi, vodeći računa o zastupljenosti obrazovno-naučnih, odnosno obrazovno-umetničkih polja, kao i zastupljenosti univerziteta, na predlog Konferencije univerziteta;

2) dva člana iz reda profesora strukovnih studija, na predlog Konferencije akademija strukovnih studija i visokih škola (u daljem tekstu: Konferencija akademija i visokih škola);

3) sedam članova iz reda vrhunskih stručnjaka, odnosno umetnika sa međunarodno priznatim radovima ili osvedočenim doprinosom nacionalnoj kulturi, vodeći računa o zastupljenosti obrazovno-naučnih, odnosno obrazovno-umetničkih polja, na predlog ministarstva nadležnog za poslove visokog obrazovanja;

4) dva člana na predlog Privredne komore Srbije.

U pitanjima koja su od značaja za studente, na poziv Nacionalnog saveta, u radu Nacionalnog saveta, sa pravom učestvovanja u odlučivanju, učestvuju dva predstavnika studenata koje određuju studentske konferencije iz redova studenata koji imaju prosečnu ocenu studija najmanje osam.

Kada se na jeziku nacionalne manjine u celini ili delimično izvodi nastava u okviru visokog obrazovanja, u pitanjima od značaja za izvođenje nastave na jeziku nacionalne manjine, u radu Nacionalnog saveta, sa pravom učestvovanja u odlučivanju, učestvuje predstavnik nacionalnog saveta te nacionalne manjine.

Konferencija univerziteta, Konferencija akademija i visokih škola, ministarstvo nadležno za poslove visokog obrazovanja, odnosno Privredna komora Srbije, objavljuje javni poziv za prijavljivanje kandidata za članove Nacionalnog saveta najkasnije u roku od šest meseci pre isteka mandata članova Nacionalnog saveta.

Rok za prijavljivanje kandidata za članove Nacionalnog saveta jeste 15 dana od dana objavljivanja javnog poziva.

Lista prijavljenih kandidata stavlja se na uvid javnosti u roku od 10 dana od isteka roka za prijavljivanje kandidata.

Primedbe i predlozi u vezi sa prijavljenim kandidatima mogu se dostaviti u roku od 15 dana od dana stavljanja liste prijavljenih kandidata na uvid javnosti.

Konferencija univerziteta, odnosno Konferencija akademija i visokih škola upućuje predlog Vladi, od najviše 18, odnosno tri kandidata, u roku od 30 dana od isteka roka za dostavljanje primedbi i predloga iz stava 7. ovog člana, vodeći računa o broju

studenata i o broju nastavnika i saradnika, shodno članu 26. stav 5. ovog zakona. Ministarstvo nadležno za poslove visokog obrazovanja, odnosno Privredna komora Srbije upućuje predlog Vladi, od najviše osam, odnosno tri kandidata u roku od 30 dana od dana isteka roka za dostavljanje primedbi i predloga iz stava 7. ovog člana.

Vlada objedinjuje predlog iz stava 8. ovog člana i upućuje ga Narodnoj skupštini, u roku od 90 dana od dana objavljivanja javnih poziva iz stava 4. ovog člana.

Član Nacionalnog saveta ne može biti lice izabrano, postavljeno ili imenovano na funkciju u državnom organu, organu autonomne pokrajine ili lokalne samouprave, u organu političke stranke ili na dužnost organa poslovođenja visokoškolske ustanove, kao ni lice koje je član Komisije za akreditaciju i proveru kvaliteta (u daljem tekstu: Komisija za akreditaciju) i lice koje je zaposleno u Nacionalnom telu za akreditaciju i obezbeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju (u daljem tekstu: Nacionalno akreditaciono telo).

Mandat članova Nacionalnog saveta traje četiri godine sa mogućnošću još jednog izbora.

Narodna skupština razrešava člana Nacionalnog saveta pre isteka mandata, i to:

- 1) na lični zahtev;
- 2) ako ne ispunjava dužnosti člana Nacionalnog saveta ili svojim postupcima povredi ugled te dužnosti, a na predlog Konferencije univerziteta, Konferencije akademija i visokih škola, ministarstva nadležnog za poslove visokog obrazovanja, odnosno Privredne komore Srbije;
- 3) ukoliko se ispuni uslov iz stava 10. ovog člana.

Nacionalni savet bira predsednika iz reda svojih članova.

~~Članovi Nacionalnog saveta imaju pravo na naknadu za rad u visini koju utvrdi Narodna skupština, na predlog nadležnog odbora Narodne skupštine. ČLANOVI NACIONALNOG SAVETA IMAJU PRAVO NA NAKNADU ZA RAD U VISINI KOJU UTVRDI VLADA.~~

Nacionalno akreditaciono telo

Član 14.

Radi obavljanja poslova akreditacije, provere kvaliteta visokoškolskih ustanova i jedinica u njihovom sastavu, vrednovanja studijskih programa i obezbeđivanja kvaliteta u visokom obrazovanju Vlada obrazuje Nacionalno akreditaciono telo.

Nacionalno akreditaciono telo ima svojstvo pravnog lica.

Nacionalno akreditaciono telo finansira se iz prihoda od naknada za akreditaciju i proveru kvaliteta visokoškolskih ustanova i jedinica u njihovom sastavu, vrednovanja studijskih programa i obezbeđivanja kvaliteta u visokom obrazovanju i iz drugih prihoda u skladu sa zakonom.

UKOLIKO NACIONALNO AKREDITACIONO TELO NE OSTVARI DOVOLJNO PLANIRANIH PRIHODA ZA POKRIĆE SVOJIH RASHODA, NEDOSTAJUĆA SREDSTVA MOGU SE OBEZBEDITI U BUDŽETU REPUBLIKE SRBIJE.

Nacionalno akreditaciono telo podnosi Vladi izveštaj o svom radu najmanje jedanput godišnje, a izuzetno i na zahtev Nacionalnog saveta i Ministarstva.

Uslovi za izbor u zvanje nastavnika

Član 74.

U zvanje nastavnika može biti izabrano lice koje ima odgovarajući stručni, akademski, naučni, odnosno umetnički naziv stečen na akreditovanom studijskom programu i akreditovanoj visokoškolskoj ustanovi i sposobnost za nastavni rad.

U zvanje predavača može biti izabrano lice koje ima akademski naziv magistar, odnosno najmanje stručni naziv specijaliste akademskih studija. IZUZETNO, U POLJU MEDICINSKIH NAUKA U ZVANJE PREDAVAČA MOŽE BITI IZABRANO I LICE SA ZAVRŠENIM INTEGRISANIM AKADEMSKIM STUDIJAMA I ZAVRŠENOM ZDRAVSTVENOM SPECIJALIZACIJOM.

U zvanje višeg predavača može biti izabrano lice koje ima naučni naziv doktora nauka, odnosno umetnički naziv doktora umetnosti.

U zvanje profesora strukovnih studija može biti izabrano lice koje ima naučni naziv doktora nauka, odnosno umetnički naziv doktora umetnosti i ima naučne, odnosno stručne radove objavljene u naučnim časopisima ili zbornicima, sa recenzijama, odnosno umetnička ostvarenja.

U zvanje predavača, višeg predavača i profesora strukovnih studija iz polja umetnosti može biti izabrano i lice koje ima visoko obrazovanje prvog, odnosno drugog stepena i priznata umetnička ostvarenja.

U zvanje docenta može biti izabrano lice koje je prethodne stepene studija završilo sa prosečnom ocenom najmanje osam (8), odnosno koje ima najmanje tri godine pedagoškog iskustva na visokoškolskoj ustanovi, ima naučni naziv doktora nauka, odnosno umetnički naziv doktora umetnosti, i ima naučne, odnosno stručne radove objavljene u naučnim časopisima ili zbornicima, sa recenzijama, odnosno umetnička ostvarenja.

U zvanje docenta iz polja umetnosti može biti izabrano i lice koje ima visoko obrazovanje master akademskih studija i priznata umetnička ostvarenja.

U zvanje vanrednog profesora može biti izabrano lice koje pored uslova iz stava 6. ovog člana ima i više naučnih radova od značaja za razvoj nauke, u užoj naučnoj oblasti, objavljenih u međunarodnim ili vodećim domaćim časopisima, sa recenzijama, odnosno više umetničkih ostvarenja u umetničkoj oblasti originalno stručno ostvarenje (projekat, studiju, patent, originalni metod, novu sortu i sl.), odnosno rukovođenje ili učešće u naučnim, odnosno umetničkim projektima, objavljen udžbenik ili monografiju, praktikum ili zbirku zadataka za užu naučnu, odnosno umetničku oblast za koju se bira i više radova saopštenih na međunarodnim ili domaćim naučnim skupovima.

U zvanje vanrednog profesora iz polja umetnosti može biti izabrano i lice koje ima visoko obrazovanje master akademskih studija i umetnička dela koja predstavljaju samostalan doprinos umetnosti.

U zvanje redovnog profesora može biti izabrano lice koje pored uslova iz stava 8. ovog člana ima i veći broj naučnih radova koji utiču na razvoj naučne misli u užoj oblasti objavljenih u međunarodnim ili vodećim domaćim časopisima, sa recenzijama, odnosno veći broj priznatih umetničkih ostvarenja značajnih za razvoj umetnosti, veći broj naučnih radova i saopštenja iznetih na međunarodnim ili domaćim naučnim skupovima, objavljen udžbenik ili monografiju ili originalno stručno ostvarenje, ostvarene rezultate u razvoju naučno-nastavnog podmlatka na fakultetu, učešće u završnim radovima na specijalističkim i master akademskim studijama.

U zvanje redovnog profesora iz polja umetnosti može biti izabrano i lice koje ima visoko obrazovanje master akademskih studija i izuzetna umetnička dela koja su značajno uticala na razvoj kulture i umetnosti.

Bliži uslovi za izbor u zvanje nastavnika utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove, u skladu sa minimalnim uslovima za izbor u zvanja nastavnika na univerzitetu iz člana 12. stav 1. tačka 15) ovog zakona.

Visokoškolske ustanove koje ostvaruju akademske studijske programe u oblasti teologije jedne od tradicionalnih crkava i verskih zajednica ovlašćene su da opštim aktom propišu kao neophodan uslov saglasnost nadležnog organa te crkve ili verske zajednice za učešće u konkursu za izbor nastavnika i saradnika, kao i saglasnost nadležnog organa te crkve ili verske zajednice za izbor u zvanje nastavnika (saglasnost za službu učenja).

Saglasnost za službu učenja nadležnog organa crkve ili verske zajednice za izbor u zvanje nastavnika predstavlja obavezan uslov za zasnivanje radnog odnosa.

Lice koje ima stečeno zvanje nastavnika i saradnika u visokoškolskoj ustanovi koja ostvaruje akademske programe u oblasti teologije jedne od tradicionalnih crkava ili verskih zajednica, gubi to zvanje ukoliko nadležni organ tradicionalne crkve ili verske zajednice povuče saglasnost datu u smislu st. 13. i 14. ovog člana, iz razloga što su aktivnosti, stavovi ili ponašanje toga lica u suprotnosti sa uverenjima koje ta crkva, odnosno verska zajednica propoveda, učenjem ili autonomnim pravom crkve, odnosno verske zajednice, ili ukoliko podrivaju njen ugled.

Postupak povlačenja saglasnosti crkve i verske zajednice za rad nastavnika uređuje se opštim aktom visokoškolske ustanove, tako da budu bliže propisani razlozi za povlačenje saglasnosti za službu učenja, učešće predstavnika uprave visokoškolske ustanove u postupku i pravo na izjašnjavanje nastavnika o kom se odlučuje.

Profesor emeritus

Član 78.

~~Univerzitet može, na predlog fakulteta ili druge visokoškolske jedinice, dodeliti zvanje profesora emeritusa redovnom profesoru u penziji, penzionisanom u prethodne tri školske godine, koji ima najmanje 20 godina radnog iskustva u visokom obrazovanju i u oblasti nauke, koji se posebno istakao svojim naučnim, odnosno umetničkim radom, stekao međunarodnu reputaciju i postigao rezultate u obezbeđivanju nastavno-naučnog, odnosno nastavno-umetničkog podmlatka u oblasti za koju je~~

izabran. UNIVERZITET MOŽE, NA PREDLOG FAKULTETA ILI DRUGE VISOKOŠKOLSKE JEDINICE, DODELITI ZVANJE PROFESORA EMERITUSA REDOVNOM PROFESORU U PENZIJI, PENZIONISANOM U PRETHODNE DVE ŠKOLSKE GODINE, KOJI IMA NAJMANJE 20 GODINA RADNOG STAŽA NA UNIVERZITETU, KOJI SE POSEBNO ISTAKAO SVOJIM NAUČNIM, ODNOSNO UMETNIČKIM RADOM, STEKAO MEĐUNARODNU REPUTACIJU I POSTIGAO REZULTATE U OBEZBEĐIVANJU NASTAVNO-NAUČNOG, ODNOSNO NASTAVNO-UMETNIČKOG PODMLATKA U OBLASTI ZA KOJU JE IZABRAN, I TO NAJMANJE TRI MENTORSTVA NA DOKTORSKIM DISERTACIJAMA, ODNOSNO NAJMANJE TRI MENTORSTVA NA DOKTORSKIM UMETNIČKIM PROJEKTIMA, KAO I DA JE BIO RUKOVODILAC NAJMANJE DVA NAUČNA PROJEKTA, ODNOSNO DA IMA NAJMANJE 12 REPREZENTATIVNIH REFERENCI U POLJU UMETNOSTI.

Profesor emeritus može učestvovati u izvođenju svih oblika nastave na akademskim studijama drugog i trećeg stepena, biti mentor i član komisija u postupku izrade i odbrane doktorskih disertacija, odnosno doktorskih umetničkih projekata, biti član komisije za pripremanje predloga za izbor nastavnika univerziteta i učestvovati u naučnoistraživačkom, odnosno umetničkom radu.

Postupak i uslovi dodele zvanja i prava lica iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju opštim aktom univerziteta, a u skladu sa minimalnim uslovima za izbor u zvanja nastavnika na univerzitetu iz člana 12. stav 1. tačka 15) ovog zakona.

Prava i obaveze lica koje je izabrano u zvanje iz stava 1. ovog člana uređuju se ugovorom o angažovanju za izvođenje nastave.

Ukupan broj profesora emeritusa angažovanih u nastavi ne može biti veći od 3% od ukupnog broja nastavnika univerziteta.

NAKNADA ZA RAD PROFESORA EMERITUSA, KOJI IZVODI NASTAVU NA MASTER AKADEMSKIM STUDIJAMA I DOKTORSKIM STUDIJAMA ISPLAĆUJE SE POD ISTIM USLOVIMA KAO I LICIMA IZ ČLANA 93. STAV 2. OVOG ZAKONA.

Postupak za dodelu zvanja profesor emeritus pokreće visokoškolska ustanova u kojoj je lice provelo najmanje ~~sedam godina~~ DESET GODINA u radnom odnosu sa punim radnim vremenom.

Član SANU u radnom sastavu, koji je pre penzionisanja imao nastavno ili naučno zvanje, može učestvovati u izvođenju svih oblika nastave na doktorskim akademskim studijama, biti mentor i član komisija u postupku izrade i odbrane doktorske disertacije, biti član komisije za pripremanje predloga za izbor nastavnika univerziteta i učestvovati u naučnoistraživačkom radu.

Zvanje saradnika

Član 82.

Zvanja saradnika su: saradnik u nastavi, asistent i asistent sa doktoratom.

Zvanja saradnika u izvođenju nastave u okviru studijskih programa u okviru obrazovno-umetničkog polja umetnosti su: umetnički saradnik, viši umetnički saradnik, samostalni umetnički saradnik, stručni saradnik, viši stručni saradnik i samostalni stručni saradnik.

Zvanja saradnika u izvođenju nastave u okviru studijskih programa stranih jezika su: lektor i viši lektor.

Visokoškolska ustanova može za potrebe realizacije studijskih programa angažovati i saradnike van radnog odnosa.

Opštim aktom visokoškolske ustanove propisuju se uslovi za izbor u zvanja saradnika iz st. 2. i 3. ovog člana I VREME NA KOJE SE ZAKLJUČUJE UGOVOR O RADU.

Saradnik u nastavi

Član 83.

Visokoškolska ustanova bira u zvanje saradnika u nastavi na studijama prvog stepena studenta DOKTORSKIH AKADEMSKIH STUDIJA, master akademskih studija ili specijalističkih akademskih studija, koji je ~~studije prvog stepena studija~~ SVAKI OD PRETHODNIH STEPENA STUDIJA završio sa prosečnom ocenom najmanje osam (8).

Izuzetno, visokoškolska ustanova strukovnih studija može da izabere u zvanje saradnika u nastavi na studijama prvog stepena i studenta master strukovnih studija ili specijalističkih strukovnih studija, koji je studije prvog stepena studija završio sa prosečnom ocenom najmanje osam (8).

Za saradnika u nastavi iz umetničkog polja može biti izabrano lice koje ima visoko obrazovanje prvog stepena studija, ukupnu prosečnu ocenu najmanje osam (8) i najmanje devet (9) iz grupe predmeta za koju se bira, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove, ukoliko u toj oblasti nisu predviđene master akademske studije.

Posebni uslovi za izbor u zvanje saradnika u nastavi utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

Sa licem iz st. 1. i 2. ovog člana zaključuje se ugovor o radu na period od godinu dana, uz mogućnost produženja ugovora ~~za još jednu godinu~~ DVA PUTA PO JEDNU GODINU u toku trajanja studija, a najduže do kraja školske godine u kojoj se studije završavaju.

Ugovor iz stava 5. ovog člana zaključuje organ poslovođenja visokoškolske ustanove.

Lektori srpskog jezika na visokoškolskim ustanovama u inostranstvu

Član 83a

Na zahtev strane visokoškolske ustanove, u skladu sa međunarodnim ugovorom i u okviru međunarodne saradnje visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika, odnosno autonomna pokrajina, ministar, na osnovu javnog konkursa, a na predlog Komisije za izbor lektora srpskog jezika u inostranstvu, bira na period od tri godine lektora srpskog jezika i književnosti.

~~Komisiju iz stava 1. ovog člana imenuje ministar, a čine je predstavnik Ministarstva i predstavnici katedri za srpski jezik i književnost visokoškolskih ustanova čiji je osnivač Republika.~~

~~Za lektora srpskog jezika i književnosti može biti izabrano lice koje ima završene master akademske studije, odnosno osnovne studije u trajanju od četiri godine prema propisima koji su važili do stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 26/05, 100/07 — autentično tumačenje, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 — autentično tumačenje, 68/15, 87/16 i 27/17 — dr. zakon), iz oblasti filologije i koje zna jedan svetski jezik, odnosno jezik zemlje prijema, na nivou B1 Zajedničkog evropskog okvira.~~

~~Prednost pri izboru ima kandidat sa završenim studijskim programom srpskog jezika i književnosti, kandidat sa većom prosečnom ocenom na osnovnim i master studijama, kandidat sa objavljenim radovima i nagradama, kandidat sa radnim iskustvom.~~

~~Ukoliko na konkursu nema kandidata sa radnim iskustvom, može biti izabran i kandidat bez radnog iskustva, uz preporuku dva nastavnika odgovarajuće visokoškolske ustanove.~~

~~Izborni period lektora može se produžiti za još jedan mandat.~~

~~Izuzetno od stava 1. ovog člana, Ministarstvo može, bez sprovođenja javnog konkursa, predložiti stranoj visokoškolskoj ustanovi kandidata koji već obavlja poslove lektora ili lice koje je prošlo javni konkurs i ušlo u najuži izbor za lektora na stranoj visokoškolskoj ustanovi, uz saglasnost kandidata.~~

~~Ministarstvo obezbeđuje sredstva za podršku radu lektora srpskog jezika u inostranstvu izabranih u skladu sa ovim zakonom, do iznosa plate nastavnika u odgovarajućem zvanju na stranoj visokoškolskoj ustanovi na kojoj će lektor biti angažovan.~~

~~Bliže uslove u pogledu izbora, programa rada lektora srpskog jezika na stranim visokoškolskim ustanovama i drugih pitanja od značaja za angažovanje lektora, propisuje ministar.~~

Asistent

Član 84.

~~Visokoškolska ustanova bira u zvanje asistenta, studenta doktorskih studija koji je svaki od prethodnih stepena studija završio sa prosečnom ocenom najmanje osam (8) i koji pokazuje smisao za nastavni rad.~~

~~Pod uslovima iz stava 1. ovog člana visokoškolska ustanova može izabrati u zvanje asistenta i magistra nauka, odnosno magistra umetnosti kome je prihvaćena tema doktorske disertacije, odnosno dokorskog umetničkog projekta.~~

~~Posebni uslovi za izbor u zvanje asistenta utvrđuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.~~

~~Izuzetno, za nastavu na kliničkim predmetima visokoškolska ustanova bira u zvanje asistenta lice sa završenom odgovarajućom zdravstvenom specijalizacijom.~~

Za asistenta iz umetničkog polja može biti izabrano lice koje ima akademski naziv magistra umetnosti i umetnička dela koja pokazuju smisao za samostalno umetničko stvaralaštvo, ukoliko u umetničkoj oblasti za koju se bira nisu predviđene doktorske studije.

Za asistenta iz umetničkog polja može biti izabrano lice koje je završilo akademske studije prvog stepena i ima umetnička dela koja pokazuju smisao za samostalno umetničko stvaralaštvo, ukoliko u umetničkoj oblasti za koju se bira nisu predviđene master akademske, odnosno doktorske studije.

Sa licem izabranim u zvanje asistenta zaključuje se ugovor o radu na period od tri godine, sa mogućnošću produženja za još tri godine DVA PUTA PO TRI GODINE.

Mogućnost produženja ugovora o radu iz stava 7. ovog člana odnosi se i na asistente koji su stekli naučni naziv doktora nauka, odnosno umetnički naziv doktora umetnosti.

Ugovor iz stava 7. ovog člana zaključuje organ poslovođenja visokoškolske ustanove.

Rangiranje i upis kandidata

Član 100.

Visokoškolska ustanova vrši upis na studije u skladu sa zakonom, uz vrednovanje opšte, stručne i umetničke mature.

Visokoškolska ustanova svojim opštim aktom utvrđuje koji se ispiti sa opšte, stručne i umetničke mature vrednuju prilikom upisa na studije i utvrđuje kriterijume na osnovu kojih se obavlja klasifikacija i izbor kandidata za upis na studije.

Visokoškolska ustanova sačinjava rang listu prijavljenih kandidata za upis na studije prvog stepena na osnovu opšteg uspeha postignutog u srednjem obrazovanju u četvorogodišnjem trajanju i na maturskim ispitima, rezultata ispita za proveru posebnih znanja, sklonosti i sposobnosti i po potrebi na osnovu uspeha na nacionalnim i internacionalnim takmičenjima, u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove.

VISOKOŠKOLSKE USTANOVE MOGU PRILIKOM UPISA STUDENATA NA STUDIJE DA UVEDU TEST SKLONOSTI.

VISOKOŠKOLSKA USTANOVA KOJA OBRAZUJE VERSKE SLUŽBENIKE TRADICIONALNIH CRKAVA I VERSKIH ZAJEDNICA, UPISUJE POD USLOVIMA IZ ST. 1 – 3. OVOG ČLANA I KANDIDATE KOJI SU ZAVRŠILI BOGOSLOVSKU Maturu.

Visokoškolska ustanova upisuje pod uslovima iz st. 1–3. ovog člana i kandidate koji su završili međunarodno priznatu maturu (International Baccalaurate Diploma Programme i dr.).

Pravo upisa na studije prvog stepena stiže kandidat koji je na rang listi iz stava 3. ovog člana rangiran u okviru broja studenata iz člana 99. ovog zakona.

Student studija prvog stepena druge samostalne visokoškolske ustanove, lice koje ima stečeno visoko obrazovanje na studijama prvog stepena i lice koje je prestao status studenta u skladu sa ovim zakonom, može se upisati na studije prvog stepena, pod uslovima i na način propisan opštim aktom samostalne visokoškolske ustanove.

Pravo iz stava 6 8. ovog člana ostvaruje se na lični zahtev.

Na studije drugog i trećeg stepena kandidat se upisuje pod uslovima, na način i po postupku utvrđenom opštim aktom i konkursom samostalne visokoškolske ustanove.

Stručno uputstvo o upisu kandidata na visokoškolske ustanove, upisu po afirmativnim merama i drugim pitanjima od značaja za upis na visokoškolsku ustanovu čiji je osnivač Republika, donosi ministar.

Studenti

Član 148.

Studenti upisani na studije do stupanja na snagu ovog zakona u skladu s odredbama čl. 82–88. Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 76/05, 100/07 – autentično tumačenje, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – autentično tumačenje, 68/15 i 87/16) mogu završiti studije po započetom studijskom programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do isteka roka koji se određuje u dvostrukom broju školskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa, računato od dana početka studiranja tog studijskog programa.

~~Studenti upisani na osnovne studije i na studije na višim školama do 10. septembra 2005. godine mogu završiti te studije po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do kraja školske 2021/2022. godine, a studenti upisani na integrisane studije iz polja medicinskih nauka, do kraja školske 2022/2023. godine. STUDENTI UPISANI NA OSNOVNE STUDIJE I NA STUDIJE NA VIŠIM ŠKOLAMA DO 10. SEPTEMBRA 2005. GODINE MOGU ZAVRŠITI TE STUDIJE PO ZAPOČETOM NASTAVNOM PLANU I PROGRAMU, USLOVIMA I PRAVILIMA STUDIJA, NAJKASNIJE DO KRAJA ŠKOLSKE 2025/2026. GODINE, A STUDENTI UPISANI NA INTEGRISANE STUDIJE IZ POLJA MEDICINSKIH NAUKA, DO KRAJA ŠKOLSKE 2026/2027. GODINE.~~

~~Studenti upisani na magistarske studije do 10. septembra 2005. godine mogu završiti te studije po započetom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do kraja školske 2021/2022. godine. STUDENTI UPISANI NA MAGISTARSKE STUDIJE DO 10. SEPTEMBRA 2005. GODINE MOGU ZAVRŠITI TE STUDIJE PO ZAPOČETOM PLANU I PROGRAMU, USLOVIMA I PRAVILIMA STUDIJA, NAJKASNIJE DO KRAJA ŠKOLSKE 2025/2026. GODINE.~~

~~Kandidati koji su prijavili doktorsku disertaciju do 10. septembra 2005. godine, odnosno studenti koji su upisali doktorske studije po propisima koji su važili do tog datuma, mogu da steknu naučni naziv doktora nauka, odnosno da završe doktorske studije po započetom planu i programu, uslovima i pravilima studija, najkasnije do kraja školske 2021/2022. godine. KANDIDATI KOJI SU PRIJAVILI DOKTORSKU DISERTACIJU DO 10. SEPTEMBRA 2005. GODINE, ODNOSNO STUDENTI KOJI SU UPISALI DOKTORSKE STUDIJE PO PROPISIMA KOJI SU VAŽILI DO TOG DATUMA, MOGU DA STEKNU NAUČNI NAZIV DOKTORA NAUKA, ODNOSNO DA ZAVRŠE DOKTORSKE STUDIJE PO ZAPOČETOM PLANU I PROGRAMU,~~

USLOVIMA I PRAVILIMA STUDIJA, NAJKASNIJE DO KRAJA ŠKOLSKE 2025/2026. GODINE.

Studenti iz stava 1. ovog člana imaju pravo da nastave započete studije u skladu sa odredbama ovog zakona, na način i po postupku utvrđenim opštim aktom visokoškolske ustanove.

Stečeni stručni, akademski, odnosno naučni nazivi

Član 149.

Stručni, akademski, odnosno naučni naziv koji je stečen prema propisima koji su važili do stupanja na snagu Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 76/05, 100/07 – autentično tumačenje, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – autentično tumačenje, 68/15 i 87/16), u pogledu prava koja iz njega proizlaze, izjednačen je sa odgovarajućim nazivom u skladu sa članom 127. tog zakona.

Lice koje je steklo ili stekne stručni naziv specijaliste strukovnih studija završavanjem specijalističkih strukovnih studija u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 76/05, 100/07 – autentično tumačenje, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – autentično tumačenje, 68/15 i 87/16) zadržava pravo na njegovo korišćenje u skladu sa propisima prema kojima ih je steklo.

Visokoškolske ustanove koje su, u skladu sa članom 128. stav 1. Zakona o visokom obrazovanju („Službeni glasnik RS”, br. 76/05, 100/07 – autentično tumačenje, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 – autentično tumačenje, 68/15, 87/16 i 88/17), izdavale diplome o stečenom naučnom nazivu doktora nauka, a koje su u vreme odbrane doktorske disertacije i izdavanja diplome imale rešenje o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje delatnosti, u skladu sa članom 116. stav 2. istog zakona, a nisu imale saglasnost na nastavni plan magistarskih studija prema propisima koji su važili do stupanja na snagu tog zakona, smatra se da su izdavale diplome o stečenom naučnom nazivu doktora nauka u skladu sa zakonom.

VISOKOŠKOLSKE USTANOVE KOJE SU U PERIODU OD STUPANJA NA SNAGU ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU („SLUŽBENI GLASNIK RS”, BR. 76/05, 100/07 - AUTENTIČNO TUMAČENJE, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 - AUTENTIČNO TUMAČENJE, 68/15 I 87/16) ZAVRŠNO SA ŠKOLSKOM 2012/2013. GODINOM UPISIVALE STUDENTE PO USVOJENIM NASTAVNIM PLANOVIMA I PROGRAMIMA, ODNOSNO PO STUDIJSKIM PROGRAMIMA USVOJENIM OD STRANE NADLEŽNIH ORGANA, KOJI SU ISPUNILI SVE OBAVEZE U SKLADU SA PROGRAMOM STUDIJA KOJE SU POHAĐALI, SMATRA SE DA SU IZDAVALE DIPLOME O STEČENIM STRUČNIM I AKADEMSKIM NAZIVIMA U SKLADU SA ZAKONOM.

STRUČNI, AKADEMSKI NAZIV STEČEN U SKLADU SA ODREDBOM STAVA 4. OVOG ČLANA U POGLEDU PRAVA KOJA IZ NJEGA PROIZLAZE IZJEDNAČEN JE SA ODGOVARAJUĆIM STRUČNIM, AKADEMSKIM NAZIVOM PROPISANIM ČLANOM 127. ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU („SLUŽBENI GLASNIK RS”, BR. 76/05, 100/07 – AUTENTIČNO TUMAČENJE, 97/08, 44/10, 93/12, 89/13, 99/14, 45/15 –AUTENTIČNO TUMAČENJE, 68/15 I 87/16), ODNOSNO ČLANOM 110. ZAKONA O VISOKOM OBRAZOVANJU („SLUŽBENI GLASNIK RS”, BR. 88/17, 67/19, 27/18 - DR. ZAKON, 73/18, 6/20 - DR. ZAKONI, 11/21 - AUTENTIČNO TUMAČENJE, 67/21 I 67/21 - DR. ZAKON).

ANALIZA EFEKATA

Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

- 1) Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti?
- 2) Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis? Predstaviti rezultate sprovođenja tog dokumenta javne politike ili propisa i obrazložiti zbog čega dobijeni rezultati nisu u skladu sa planiranim vrednostima.

Podaci o broju studenata upisanih do 10. septembra 2005. godine, nisu u potpunosti utvrđeni, ali se smatra da ih je između 4 i 5 hiljada. To su oni studenti koji su još uvek aktivni.

Broj predavača na visokoškolskim ustanovama u oblasti medicine iznosi oko 2000 nastavnika i saradnika, jer su tu uključeni i oni koji izvode nastavu na kliničkim predmetima, a primarna aktivnost im je pružanje zdravstvene zaštite.

Predloženim izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju, najpre treba da se reguliše produženje roka za završetak studija studentima koji su upisani do 10. septembra 2005. godine na svim nivoima studija. Predlaže se produženje roka za tri godine od 1. oktobra ove godine, odnosno četiri od 1. oktobra prošle godine.

Predložene izmene i dopune u vezi sa načinom finansiranja Nacionalnog akreditacionog tela, treba da dovedu do izjednačavanja finansiranja ovog tela sa načinom finansiranja ostalih tela i agencija u Republici Srbiji i obezbeđivanje finansijske samoodrživosti NAT-a.

Predloženim izmenama se produžava izborni period saradnicima u nastavi za još jednu godinu, a asistentima za još tri godine.

Izmenama Zakona se potvrđuje i mogućnost visokoškolskih ustanova da uvedu test sklonosti, uz rezultate državne mature, pri upisu studenata.

- 3) Koji su važeći propisi i dokumenti javnih politika od značaja za promenu koja se predlaže i u čemu se taj značaj ogleda?
- 4) Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema.

U oblasti visokog obrazovanja uočen je problem sa finansiranjem Nacionalnog tela za akreditaciju i proveru kvaliteta u visokom obrazovanju. Naime, kada je 2017. godine osnovano ovo telo, predviđeno je da se ono finansira iz

naknada za akreditaciju koje plaćaju visokoškolske ustanove. Međutim, uočeno je da to nije dovoljno za nesmetano funkcionisanje NAT-a.

Uočeno je i da u pojedinim oblastima asistenti ne mogu da na vreme završe obaveze oko izrade doktorskih disertacija, zbog složenosti istraživanja i zbog toga moraju da prekinu radni odnos na visokoškolskim ustanovama nakon 6 godina.

Kriterijumi za izbor profesora emeritusa nisu najadekvatniji, a naročito za oblast umetnosti. Zbog toga se ne mogu uvek izabrati oni najbolji profesori za emerituse, koji bi doprineli poboljšanju kvaliteta visokog obrazovanja.

5) Koja promena se predlaže?

6) Da li je promena zaista neophodna i u kom obimu?

Dokument sa kojim se Nacrt zakona usaglašava je Strategija razvoja obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji do 2030. godine. Značaj se ogleda u postizanju povećanog kvaliteta, relevantnosti i pravednosti visokog obrazovanja. Izmene Zakona o visokom obrazovanju predložene su nakon uočenih problema prilikom primene pojedinih odredbi Zakona.

Promene koje se predlažu:

Članom 1. Predloga zakona vrši se izmena u članu 11. stav 14. Zakona, čime se omogućava da visina naknade za rad Nacionalnog saveta koju utvrđuje Vlada Republike Srbije, bude izjednačena sa visinom naknade za druga slična tela, kao što je na primer Nacionalni savet za nauku. Na ovaj način bi Vlada Republike Srbije određivala naknadu, koja bi mogla lakše da se izmeni, ukoliko bude potrebno, kako bi ostala na nivou naknada ostalih tela, a ne bi moralo o tome da se odlučuje na sednicama Narodne skupštine. Smatramo da je pravično da se naknada za rad u sličnim telima ujednači odnosno da svi budu nagrađeni na isti način.

Članom 2. Predloga zakona vrši se dopuna člana 14. stav 3. Zakona, čime se način finansiranja Nacionalnog akreditacionog tela (NAT) izjednačava sa načinom finansiranja ostalih tela i agencija u Republici Srbiji i obezbeđuje finansijska samoodrživost NAT. Takođe, na ovaj način postupa se u skladu sa preporukama Panela Evropske asocijacije za obezbeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju ((European Association for Quality Assurance in Higher Education – ENQA), koji je u svom Izveštaju o usklađenosti NAT sa Evropskim standardima i smernicama ((Standards and Guidelines for quality assurance in the EHEA – ESG) iz februara 2020. godine, konstatovao da je neophodno da uspostavljanja stabilnog načina finansiranja, kroz izradu dugoročnih finansijskih planova i finansijsku podršku iz državnog budžeta, a u cilju otklanjanja primedbi ENQA u primeni ESG i obnavljanju punopravnog članstva u ovoj organizaciji. Od osnivanja NAT-a, ovo telo se finansiralo iz naknada za akreditaciju, a ne iz budžeta. Prelaskom na delimično budžetsko finansiranje izbegla bi se eventualna potreba povećanja naknada za postupke akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa, koje plaćaju visokoškolske ustanove u Srbiji.

Članom 3. Predloga zakona vrši se dopuna člana 74. Zakona, čime se određuje ko još može da bude u polju medicinskih nauka predavač (iz razloga što pojedina lica koja su kompetentna da budu predavači u oblasti medicinskih nauka zakon svojom definicijom nije obuhvatao). Dosadašnja praksa je pokazala da se

samo u polju medicinskih nauka pojavila potreba za angažovanjem ovih lica, pa je zbog toga samo ovo polje obuhvaćeno izmenama. Ovo polje je specifično zbog potrebe da se praktičari u većoj meri uključe u nastavu, za razliku od drugih oblasti.

Članom 4. Predloga zakona vrši se izmena i dopuna člana 78. Zakona, čime se na konkretniji način preciziraju uslovi za profesora emeritusa, kao i to da imajući u vidu da dosadašnja naknada za rad profesora emeritusa nije definisana, potrebno je da se definiše u skladu sa realnom naknadom koja odgovara licima koja se nalaze u produženju radnog odnosa.

Analizom dosadašnje prakse na univerzitetima, utvrđeno je da bi trebalo precizirati i malo izmeniti uslove za sticanje zvanja profesora emeritusa. Naime, prethodno postavljeni uslovi nisu na jasan i precizan način obezbeđivali u potpunosti izbor najboljih kandidata, pa je akademska i stručna javnost uputila inicijative za izmenu kriterijuma iz stava 1 člana 78. Zakona. Takođe, tokom javne rasprave o nacrtu Zakona, dostavljen je predlog da se za profesore emerituse iz oblasti umetnosti propišu posebni kriterijumi za izbor, jer je za njih do sada bilo jako teško da ispune određene kriterijume koji su bili postavljeni, a odnosili su se prvenstveno za ostala polja.

Članom 5. Predloga zakona kojim se menja i dopunjuje član 82. Zakona, čime se imajući u vidu da se u praksi javilo kao problematično pitanje vremena zaključenja ugovora o radu, ovim precizira da visokoškolska ustanova svojim aktom reguliše i vreme na koje se zaključuje ugovor o radu

Članom 6. Predloga zakona vrši se izmena člana 83. Zakona, čime se, imajući u vidu da su saradnici u nastavi i asistenti u radnom odnosu, angažovani u nastavnom procesu i imaju pravo da studiraju trostruki broj školskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa (studiranje uz rad, član 109), treba omogućiti da za vreme studija mogu da budu ponovo birani u dato zvanje. Time se omogućava zadržavanje mladih na VŠU i kvalitetnije izvođenje nastavnog procesa.

Članom 7. Predloga zakona vrši se izmena člana 83a. tako što se brišu tačke 2-8, imajući u vidu da se u praksi pokazalo da strani partneri traže da delimično učestvuju u izboru lektora, kao i da postoji problem u vezi nadoknade za njihov rad, koja bi trebalo da uvažava kriterijume konkretne države, celishodnije je da ova materija uređuje odlukom ministra.

Članom 8. Predloga zakona kojim se menja član 84. Zakona, čime se, imajući u vidu da su saradnici u nastavi i asistenti u radnom odnosu, angažovani u nastavnom procesu i imaju pravo da studiraju trostruki broj školskih godina potrebnih za realizaciju studijskog programa. (studiranje uz rad, član 109), treba omogućiti da za vreme studija mogu da budu ponovo birani u dato zvanje. Time se omogućava zadržavanje mladih na VŠU i kvalitetnije izvođenje nastavnog procesa.

Članom 9. Predloga zakona menja se član 100. Zakona, imajući u vidu da je u razgovoru sa fakultetima uočeno je da neki od njih žele da uvedu test sklonosti, a nisu u pitanju oblasti sporta i umetnosti, kod kojih je test ranije predviđen, te se smatra da je potrebno dati mogućnost VŠU da uvedu dodatno testiranje. Tokom konsultacija sa visokoškolskim ustanovama o konceptu državne mature, jedan broj fakulteta je, zbog velikog broja prijavljenih kandidata tražio da i dalje može da organizuje selekciju bruceša, putem određenog testa. U pitanju je desetak fakulteta, koji su izneli ovakav zahtev i to za samo pojedine studijske programe. U pitanju su medicinski fakulteti, fakulteti koji obrazuju studente iz oblasti informacionih tehnologija, Fakultet organizacionih nauka, kao i studijski programi psihologije. Efekti

ovoga su obezbeđivanje boljeg kvaliteta upisanih studenata na ovim programima, a oni koji se ne budu upisali na ove fakultete upisivaće se na one koje budu naveli kao naredne želje za upis. Slična praksa postoji u zemljama regiona i u Evropskoj uniji, pogotovo u prvim godinama nakon uvođenja državne mature, kada je potrebno ostaviti visokoškolskim ustanovama mogućnost izbora, a u skladu sa njihovom autonomijom.

Takođe, visokoškolske ustanove koje obrazuju verske službenike tradicionalnih crkava i verskih zajednica, upisuje pod uslovima iz stavova 1. do 3. ovog člana i kandidate koji su završili bogoslovsku maturu.

Članom 10. Predloga zakona menja se član 148. Zakona, imajući u vidu da se u prethodnom periodu veći broj studenata upisanih do 10. septembra 2005. godine na svim nivopima studija, dostavio je inicijativu za produženje završetka studija po započetom nastavnom planu i programu, uslovima i pravilima studija, te se produžava rok za završetak studija na svim nivoima za tri godine. Smatramo da je ovo optimalan rok za završenjak studija po straim programima.

Članom 11. Predloga zakona menja se i dopunjuje član 149. Zakona, imajući u vidu da su se nakon donošenja važećeg Zakona o visokom obrazovanju javili kao sporni akademski nazivi za studente koji su upisivali osnovne studije po planovima i programima kojima nisu predviđeni ESPB na ustanovama koje su u trenutku upisa studenata imale rešenje o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje delatnosti, a akreditaciju dobile naknadno, te se ovom dopunom izjednačavaju stečena prava u skladu sa Zakonom.

Promena je potrebna i to u obimu kako je Predlogom zakona predloženo.

Promene obuhvataju oblast visokog obrazovanja i to: Nacionalni savet za visoko obrazovanje, nastavno osoblje i studente.

Strategija razvoja obrazovanja i vaspitanja u Republici Srbiji do 2030. godine je bazični dokument, čiji se principi primenjuju u pristupu za izradu Zakona o izmeni i dopuni Zakona o visokom obrazovanju.

Predlog zakona je usklađen sa propisima Evropske unije.

Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

- 1) Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj).
- 2) Šta se predmetnom promenom želi postići? (odgovorom na ovo pitanje definišu se posebni ciljevi, čije postizanje treba da dovode do ostvarenja opšteg cilja. U odnosu na posebne ciljeve, formulišu se mere za njihovo postizanje).
- 3) Da li su opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioriternim ciljevima Vlade?
- 4) Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?

Osnovni cilj podudaran je sa Strategijom razvoja visokog obrazovanja u smislu da visoko obrazovanje treba da direktno doprinosi održivom razvoju pravednog društva, zasnovanog na znanju i inovacijama, razvoju kulture, tehnologije i kritičkog mišljenja, kao i negovanju kulturne raznolikosti. S obzirom na značaj obrazovanja za celokupni privredni i društveni razvoj, i na relativno nepovoljnu obrazovnu strukturu stanovništva, i dalje je potrebno sprovoditi aktivnosti kojima se doprinosi povećanju broja visokoobrazovanih građana.

Opšti cilj 1 proizlazi iz vizije SROS 2020 da obezbedi kvalitetno obrazovanje za postizanje punog potencijala svakog deteta, mlade i odrasle osobe u RS.

Posebni cilj 2.1: Unapređeni kvalitet ponude, ljudskih resursa i ishoda visokog obrazovanja

Posebni cilj 2.2: Unapređena relevantnost visokog obrazovanja na nacionalnom i međunarodnom nivou

Posebni cilj 2.3: Unapređeni obuhvat i pravednost visokog obrazovanja

U skladu sa Strategijom obrazovanja i vaspitanja u RS do 2023. godine i Akcionim planom za spvođenje ove Strategije, predviđeno se kreiranje Okvira za praćenje i vrednovanje (OPV) kvaliteta visokog obrazovanja. Ovaj okvir će biti uspostavljen do najkasnije do kraja godine, kako bi se utvrdila lista indikatora kvaliteta u visokom obrazovanju, na osnovu koje bi se uspostavili modeli rangiranja visokoškolskih ustanova, u cilju podizanja kvaliteta visokog obrazovanja. Cilj je da se unapredi relevantnost visokog obrazovanja na nacionalnom, ali i na međunarodnom nivou.

Opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioritarnim ciljevima Vlade.

Ključna pitanja za identifikovanje opcija javnih politika

- 1) Koje relevantne opcije (alternativne mere, odnosno grupe mera) za ostvarenje cilja su uzete u razmatranje? Da li je razmatrana „*status quo*” opcija?

Da

- 2) Da li su, pored regulatornih mera, identifikovane i druge opcije za postizanje željene promene i analizirani njihovi potencijalni efekti?

Da

- 3) Da li su, pored restriktivnih mera (zabrane, ograničenja, sankcije i slično) ispitane i podsticajne mere za postizanje posebnog cilja?

Da

- 4) Da li su u okviru razmatranih opcija identifikovane institucionalno upravljачko organizacione mere koje je neophodno sprovesti da bi se postigli posebni ciljevi?

Da

- 5) Da li se promena može postići kroz sprovođenje informativno-edukativnih mera?

Ne

- 6) Da li ciljne grupe i druge zainteresovane strane iz civilnog i privatnog sektora mogu da budu uključene u proces sprovođenja javne politike, odnosno propisa ili se problem može rešiti isključivo intervencijom javnog sektora?

Da

- 7) Da li postoje raspoloživi, odnosno potencijalni resursi za sprovođenje identifikovanih opcija?

- 8) Koja opcija je izabrana za sprovođenje i na osnovu čega je procenjeno da će se tom opcijom postići željena promena i ostvarenje utvrđenih ciljeva?

Prilikom izrade Predloga zakona razmatrana je opcija da, u slučaju da ne dođe do izmene ZOV-a, unapređenje visokog obrazovanja, u delu koji se predlaže, ne bi moglo da se realizuje.

Ključna pitanja za analizu finansijskih efekata

- 1) Kakve će efekte izabrana opcija imati na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku?
- 2) Da li je finansijske resurse za sprovođenje izabrane opcije potrebno obezbediti u budžetu, ili iz drugih izvora finansiranja i kojih?
- 3) Kako će sprovođenje izabrane opcije uticati na međunarodne finansijske obaveze?
- 4) Koliki su procenjeni troškovi uvođenja promena koji proističu iz sprovođenja izabrane opcije (osnivanje novih institucija, restrukturiranje postojećih institucija i obuka državnih službenika) iskazani u kategorijama kapitalnih troškova, tekućih troškova i zarada?
- 5) Da li je moguće finansirati rashode izabrane opcije kroz redistribuciju postojećih sredstava?
- 6) Kakvi će biti efekti sprovođenja izabrane opcije na rashode drugih institucija?

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva u Budžetu Republike Srbije za 2023. godinu, dok će u narednim godinama biti predviđeno dodatno izdvajanje od 75 miliona dinara godišnje u budžetu Republike Srbije, kako bi se sufinansirao rad Nacionalnog tela za akreditaciju i obezbeđenje kvaliteta u visokom obrazovanju.

Ključna pitanja za analizu ekonomskih efekata

- 1) Koje troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati privredi, pojedinoj grani, odnosno određenoj kategoriji privrednih subjekata?
- 2) Da li izabrana opcija utiče na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu (uključujući i efekte na konkurentnost cena) i na koji način?
- 3) Da li izabrane opcije utiču na uslove konkurencije i na koji način?
- 4) Da li izabrana opcija utiče na transfer tehnologije i/ili primenu tehničko-tehnoloških, organizacionih i poslovnih inovacija i na koji način?
- 5) Da li izabrana opcija utiče na društveno bogatstvo i njegovu raspodelu i na koji način?
- 6) Kakve će efekte izabrana opcija imati na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), kao i prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca?

Pitanja koja se odnose na *analizu* ekonomskih efekata nisu merodavna za materiju Predloga zakona.

Ključna pitanja za analizu efekata na društvo

- 1) Kolike troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati građanima?

Predložene izmene Zakona o visokom obrazovanju će imati pozitivne efekte na studente, koji mogu da očekuju kvalitetnije visoko obrazovanje.

- 2) Da li će efekti realizacije izabrane opcije štetno uticati na neku specifičnu grupu populacije i da li će to negativno uticati na uspešno sprovođenje te opcije, kao i koje mere treba preduzeti da bi se ovi rizici sveli na minimum?
- 3) Na koje društvene grupe, a posebno na koje osetljive društvene grupe, bi uticale mere izabrane opcije i kako bi se taj uticaj ogledao (pre svega na siromašne i socijalno isključene pojedince i grupe, kao što su osobe sa invaliditetom, deca, mladi, žene, stariji preko 65 godina, pripadnici romske

nacionalne manjine, neobrazovani, nezaposleni, izbegla i interno raseljena lica i stanovništvo ruralnih sredina i druge osetljive društvene grupe)?

- 4) **Da li bi i na koji način izabrana opcija uticala na tržište rada i zapošljavanje, kao i na uslove za rad** (npr, promene u stopama zaposlenosti, otpuštanje tehnoloških viškova, ukinuta ili novoformirana radna mesta, postojeća prava i obaveze radnika, potrebe za prekvalifikacijama ili dodatnim obukama koje nameće tržište rada, rodnu ravnopravnost, ranjive grupe i oblike njihovog zapošljavanja i slično)?

Na osnovu predloženih izmena Zakona o visokom obrazovanju, omogućava se da se saradnici u nastavi zadrže još jednu, a asistenti još tri godine u tom statusu, ukoliko nisu uspjeli da na vreme završe master ili doktorske studije, zbog složenosti istraživanja, pre svega na postupku izrade doktorske disertacije. Na taj način oni ostaju u sistemu visokog obrazovanja, sa mogućnošću napredovanja.

- 5) Da li izabrane opcije omogućavaju ravnopravan tretman, ili dovode do direktne ili indirektno diskriminacije različitih kategorija lica (npr, na osnovu nacionalne pripadnosti, etničkog porekla, jezika, pola, rodnog identiteta, invaliditeta, starosne dobi, seksualne orijentacije, bračnog statusa ili drugih ličnih svojstava)?
- 6) Da li bi izabrana opcija mogla da utiče na cene roba i usluga i životni standard stanovništva, na koji način i u kojem obimu?
- 7) Da li bi se realizacijom izabranih opcija pozitivno uticalo na promenu socijalne situacije u nekom određenom regionu ili okrugu i na koji način?
- 8) Da li bi se realizacijom izabrane opcije uticalo na promene u finansiranju, kvalitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili sistema obrazovanja, posebno u smislu jednakog pristupa uslugama i pravima za osetljive grupe i na koji način?

Efekti realizacije izabrane opcije utiču na visoko obrazovanje i to na ravnopravan status nastavnog osoblja i studenata.

Uvođenje testa sklonosti na pojedinim visokoškolskim ustanovama u postupku državne mature, dovešće do poboljšanja kvaliteta upisanih studenata, a time i do poboljšanja kvaliteta samog visokog obrazovanja. Svi maturanti koji žele da upišu studije imaju mogućnost za to, jer postoji značajno veći broj akreditovanih mesta na visokoškolskim ustanovama, od broja svršenih srednjoškolaca. Međutim, na onim studijskim programima, za koje vlada veliko interesovanje, biće predviđeni i testovi sklonosti za dodatnu selekciju prijavljenih kandidata.

Mogućnost da se saradnici u nastavi zadrže još jednu, a asistenti još tri godine u tom statusu, ukoliko nisu uspjeli da na vreme završe master ili doktorske studije dovešće do poboljšanja kvaliteta visokog obrazovanja.

Zadržaće se najbolji u sistemu visokog obrazovanja, sa mogućnošću napredovanja.

Ključna pitanja za analizu efekata na životnu sredinu

- 1) Da li izabrana opcija utiče i u kojem obimu utiče na životnu sredinu, uključujući efekte na kvalitet vode, vazduha i zemljišta, kvalitet hrane, urbanu ekologiju i upravljanje otpadom, sirovine, energetska efikasnost i obnovljive izvore energije?
- 2) Da li izabrana opcija utiče na kvalitet i strukturu ekosistema, uključujući i integritet i biodiverzitet ekosistema, kao i floru i faunu?
- 3) Da li izabrana opcija utiče na zdravlje ljudi?
- 4) Da li izabrana opcija predstavlja rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi i da li se dopunskim merama može uticati na smanjenje tih rizika?
- 5) Da li izabrana opcija utiče na zaštitu i korišćenje zemljišta u skladu sa propisima koji uređuju predmetnu oblast?

Odredbe Zakona o visokom obrazovanju koje su predmet izmena i dopuna nemaju uticaja na životnu sredinu.

Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata

- 1) Da li se izabranom opcijom uvode organizacione, upravljačke ili institucionalne promene i koje su to promene?
- 2) Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta) i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta?
- 3) Da li je za realizaciju izabrane opcije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora (npr. proširenje, ukidanje, promene funkcija/hijerarhije, unapređenje tehničkih i ljudskih kapaciteta i sl.) i u kojem vremenskom periodu je to potrebno sprovesti ?
- 4) Da li je izabrana opcija u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika?
- 5) Da li izabrana opcija utiče na vladavinu prava i bezbednost?
- 6) Da li izabrana opcija utiče na odgovornost i transparentnost rada javne uprave i na koji način?
- 7) Koje dodatne mere treba sprovesti i koliko vremena će biti potrebno da se sprovede izabrana opcija i obezbedi njeno kasnije dosledno sprovođenje, odnosno njena održivost?

Izabrana opcija je u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika.

PODZAKONSKI AKTI

Na osnovu ovlašćenja Vlada će doneti sledeći akt:

– akt o visini naknade za obavljanje poslova članovima Nacionalnog saveta za visoko obrazovanje – član 1. Predloga zakona (član 11.stav 14. Zakona); Rok za donošenje akta o je 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

– Samostalne visokoškolske ustanove i visokoškolske ustanove će morati da izmene svoje statute i pojedine druge opšte akte, kako bi inkorporirale predviđene izmene Zakona o visokom obrazovanju.

Ključna pitanja za analizu rizika

- 1) Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena podrška svih ključnih zainteresovanih strana i ciljnih grupa? Da li je sprovođenje izabrane opcije prioritet za donosiocce odluka u narednom periodu (Narodnu skupštinu, Vladu, državne organe i slično)?
- 2) Da li su obezbeđena finansijska sredstva za sprovođenje izabrane opcije? Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđeno dovoljno vremena za sprovođenje postupka javne nabavke ukoliko je ona potrebna?
- 3) Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?

Ukoliko se predložene opcije usvoje, nema posebnog rizika za njihovo sprovođenje.

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI
PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE**

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo prosvete

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju
Draft Law on amendmends to the Law on Higher Education

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa,

Sporazum, Naslov VIII Politike saradnje, Član 102. Obrazovanje i stručno osposobljavanje

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Opšti rok utvrđen članom 72. Sporazuma

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Potpuno

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

/

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

/

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Eevropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

/

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

/

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

/

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

ne

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

U postupku izrade predmetnog materijala nije bila konsultovana Evropska komisija, odnosno druga stručna tela Evropske unije.